

EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 28.3.2018.
JOIN(2018) 5 final

ZAJEDNIČKA KOMUNIKACIJA EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o Akcijskom planu za vojnu mobilnost

1. UVOD: POBOLJŠANJE VOJNE MOBILNOSTI U EUROPSKOJ UNIJI

U govoru o stanju Unije 2017.¹ predsjednik Juncker naglasio je nužnost stvaranja punopravne europske obrambene unije do 2025. EU već poduzima korake potrebne za izgradnju učinkovitije, vjerodostojnije i povezanije Unije koja je sposobna ostvariti zajedničke interese i prioritete EU-a u promicanju mira i jamčenju sigurnosti svojih građana i svojeg područja, kao što je navedeno u Globalnoj strategiji Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku². Europski akcijski plan obrane te posebno Europski fond za obranu pokazuju posvećenost Europe poduzimanju odlučnih mjera kako bi pomogla državama članicama. Poboljšanje vojne mobilnosti u Europskoj uniji jedan je od praktičnih koraka prema tom cilju koji pridonosi izgradnji Unije koja štiti te u kojoj se europska solidarnost i međusobna potpora³ učinkovito provode.

Dvadeset i pet država članica odlučilo je uključiti vojnu mobilnost u obveze preuzete u okviru stalne strukturirane suradnje (PESCO) pokrenute 11. prosinca 2017.⁴ Vijeće je 6. ožujka 2018.⁵ donijelo i preporuku o planu za provedbu PESCO-a te odluku o izradi popisa projekata koje u okviru njega treba razviti. U prosincu 2017. vojna mobilnost dodana je zajedničkom skupu novih prijedloga⁶ za provedbu Zajedničke deklaracije EU-a i NATO-a iz srpnja 2016⁷. U prosincu 2017. Europsko vijeće⁸ pozvalo je visoku predstavnicu, Komisiju i države članice da nastave s radom na vojnoj mobilnosti u okviru PESCO-a te u kontekstu suradnje EU-a i NATO-a.

Vodeća načela pristupa Europske unije

Na temelju Zajedničke komunikacije o poboljšanju vojne mobilnosti u Europskoj uniji iz studenoga 2017.⁹ i plana koji je izradila *ad hoc* radna skupina za prekogranični vojni prijevoz unutar Europe u okviru Europske obrambene agencije, cilj je ovog Akcijskog plana osigurati usklađen okvir za tekuće i buduće programe, projekte, inicijative i aktivnosti. To će omogućiti usklađeniji pristup Europske unije, jačanje solidarnosti među državama članicama i poboljšanje dodane vrijednosti EU-a.

¹ Govor o stanju Unije 2017., 13. rujna 2017.: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_hr.htm

² Globalna strategija Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku, zaključci Vijeća za vanjske poslove od 14. studenoga 2016.

³ Članak 42. stavak 7. Ugovora o Europskoj uniji.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/media/32000/st14866en17.pdf>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/33064/council-recommendation.pdf>

⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6393-2018-INIT/hr/pdf>

⁷ <http://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁸ <http://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>

⁹ <http://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁸ <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_communication_to_the_european_parliament_and_the_council_-_improving_military_mobility_in_the_european_union.pdf

Bolja mobilnost snaga unutar i izvan granica EU-a ojačat će europsku sigurnost, omogućujući državama članicama bržu reakciju u skladu s vlastitim obrambenim potrebama i odgovornostima, kako u kontekstu misija i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike tako i u nacionalnom i višenacionalnom djelovanju (npr. u okviru NATO-a).

Bliska suradnja s državama članicama, uključujući sve njihove relevantne dionike, ključna je za provedbu ovog Akcijskog plana. On će biti proveden uz potpuno poštovanje suvereniteta država članica na njihovu državnom području i u nacionalnim postupcima donošenja odluka u pogledu vojnih kretanja. Nadalje, bit će poduzeti koraci za jačanje suradnje institucija, agencija i tijela Unije i nacionalnih nadležnih tijela država članica uz potpuno poštovanje različitih nadležnosti uključenih dionika. U cilju postizanja komplementarnosti rezultata potrebno je osigurati blisku koordinaciju Akcijskog plana i projekta stalne strukturirane suradnje za vojnu mobilnost.

Važna je i daljnja suradnja s NATO-om na vojnoj mobilnosti u okviru provedbe Zajedničke deklaracije. U skladu sa zaključcima Vijeća iz prosinca 2017. suradnja i savjetovanje s NATO-om odvijaju se na razini osoblja kroz redovite sastanke o pitanjima vojne mobilnosti u svim područjima (kopnena, pomorska, zračna). Namjera je osigurati usklađen pristup i sinergije između EU-a i NATO-a u cilju učinkovitog uklanjanja postojećih prepreka, uključujući pravne, infrastrukturne i proceduralne prepreke kako bi se vojnom osoblju i opremi omogućilo i ubrzalo kretanje i prelazak granica, pritom potpuno poštujući suverenitet nacionalnih odluka. Suradnja mora biti potpuno otvorena i transparentna, poštovati samostalnost u donošenju odluka i procedure obiju organizacija, mora biti utemeljena na načelima uključivosti i reciprocnosti te ne smije dovoditi u pitanje posebnu prirodu sigurnosne i obrambene politike bilo koje države članice. Cilj je interakcije s drugim relevantnim dionicima optimizacija koordinacije i učinkovitosti u svrhu postizanja svih sinergija.

Rezultati *ad hoc* radne skupine za prekogranični vojni prijevoz

Postojeći Akcijski plan oslanja se na Planu za vojnu mobilnost koji je izradila *ad hoc* radna skupina osnovana u okviru Europske obrambene agencije odlukom njezina Upravljačkog odbora u rujnu 2017. Planom *ad hoc* radne skupine utvrđuju se zadaci, odgovornosti i ambiciozni vremenski okvir za poboljšanje vojne mobilnosti u pogledu sljedećih četiriju aspekata: pravni aspekti; carina; vojni zahtjevi, koji uključuju vojne infrastrukturne standarde i dozvole za prekogranično kretanje, uključujući diplomatska odobrenja. Upravljački odbor Europske obrambene agencije prihvatio je Plan 9. veljače 2018. te joj dodijelio zadaću da nastavi raditi na poboljšanju vojne mobilnosti i u okviru provedbe ovog Akcijskog plana te da jednom godišnje podnese izvješće o postignutom napretku.

Nadalje, države članice uključene su u brojne projekte suradnje i inicijative koje promiče Europska obrambena agencija: projektni tim za kretanje i promet¹⁰, europska čvorišta multimodalnog prijevoza¹¹ i tehnički sporazum o diplomatskim odobrenjima¹².

2. UTVRĐENE MJERE

2.1. Vojni zahtjevi

Utvrdjivanje i dogovaranje vojnih zahtjeva u kojima se odražavaju potrebe EU-a i država članica početna je točka za učinkovit pristup diljem Europske unije koji obuhvaća sve ostale mjere određene u sljedećim poglavljima. Ti bi zahtjevi trebali sadržavati i definiciju infrastrukture potrebne za vojnu mobilnost. Države članice moraju slijediti pristup na svim razinama uprave te uz ministarstvo obrane uključiti i druga nadležna nacionalna tijela.

Ključne mjere na razini Europske unije:

- Europska služba za vanjsko djelovanje / Vojni stožer EU-a oblikovat će vojne zahtjeve u bliskoj suradnji s državama članicama, Komisijom i mjerodavnim agencijama i tijelima Unije (uključujući Europsku obrambenu agenciju) te prema potrebi u savjetovanju s NATO-om,
- Vijeće se poziva da do sredine 2018. zajedno s mjerodavnim pripremnim tijelima, uključujući i Vojni odbor EU-a, razmotri i potvrdi vojne zahtjeve.

2.2. Prometna infrastruktura

Politika prometne infrastrukture nudi jasnu priliku za jačanje sinergija između obrambenih potreba i postojećih politika Unije, osobito transeuropske prometne mreže (TEN-T)¹³. U tom kontekstu postoji mogućnost dokazivanja dodane vrijednosti EU-a te osiguravanja učinkovitije upotrebe javnih sredstava.

¹⁰ Projektni tim za kretanje i promet okuplja stručnjake država članica u cilju pronalaženja potencijalnih područja za suradnju, ocjenjivanja izvedivosti zajedničkih aktivnosti i povećanja dosljednosti vojnih potreba. Projektni tim za kretanje i promet platforma je na kojoj države članice razmjenjuju informacije o svim tekućim aktivnostima koje se odnose na kretanje i promet kako bi se iskoristile inicijative koje su u tijeku, izbjegavajući pritom rizik od udvostručenja rada.

¹¹ <https://www.eda.europa.eu/what-we-do/activities/activities-search/eu-multimodal-transport-hubs>

¹² <https://www.eda.europa.eu/docs/default-source/documents/dic-ip.pdf>

¹³ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU, SL L 348, 20.12.2013., str. 1.

Pilot-vježba

U cilju provjere izvedivosti pristupa na razini EU-a tijekom estonskog predsjedanja 2017. pokrenuta je pilot-studija za države koridora Sjeverno more – Baltik transeuropske prometne mreže¹⁴, u koju su bili uključeni njihovi predstavnici za obranu i promet. Cilj je te studije započeti korake opisane u nastavku teksta kako bi se odredili preliminarni elementi koji bi mogli biti korisni u sveobuhvatnoj studiji.

Navedena se pilot-vježba pokazala korisnom. Države članice koje su sudjelovale u pilot-vježbi već su u svojim prometnim mrežama za vojne svrhe pronašle slabe točke koje je potrebno poboljšati te su sastavile povezane popise prioriteta.

Slijede dva konkretna primjera: studija je pokazala da u prometnim mrežama nekoliko država članica ni najviša dopuštena visina cestovnih mostova ni dopuštena težina na nekim mostovima nisu dostatne za velika ili teška vojna vozila; nadalje, u pogledu željezničkog prometa u nekim je slučajevima utovarni kapacitet nedovoljan za transport velike vojne opreme.

Pilot-vježbom utvrđeno je da postoje brojne mogućnosti za dvojni civilnu i vojnu namjenu infrastrukture, među ostalim, na multimodalnim platformama kojima bi se roba ubrzano prevozila iz luka i zračnih luka na željeznice ili ceste, u jačanju kapaciteta terminala u zaleđu te u odgovarajućim tovarnim profilima na teretnim željezničkim linijama. Iako sve to tek treba dodatno razraditi prema mjerama navedenima u ovom Akcijskom planu, pilot-vježbom potvrđeno je da primijenjena metodologija, opisana u okviru u nastavku, funkcionira.

Upotreba prometne infrastrukture EU-a za dvojni civilnu i vojnu namjenu

Kako je navedeno u planu *ad hoc radne skupine*, namjera je proširiti i produbiti pilot-vježbu kako bi se procijenilo u kojoj su mjeri postojeća prometna infrastruktura koja je navedena kao prioritet u Uredbi o transeuropskoj prometnoj mreži za sva prometna sredstva te pripadajući tehnički zahtjevi relevantni i dovoljni za vojni transport osoblja i opreme te, ako nisu, istražiti i razviti dodatne dijelove i elemente infrastrukture i unaprijediti zahtjeve.

Ključne mjere na razini Europske unije:

- Komisija će do kraja 2018. u suradnji s državama članicama, Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a i Europskom obrambenom agencijom utvrditi nepodudaranja između sadašnjih tehničkih zahtjeva koji se primjenjuju na transeuropsku prometnu mrežu i onih koji bi bili odgovarajući za vojni promet. Nadalje, utvrdit će se i nepodudaranja povezana sa zemljopisnim obuhvatom.

¹⁴ Nizozemska, Belgija, Njemačka, Poljska, Litva, Latvija, Estonija i Finska.

- Službe Komisije utvrdit će do 2019. koji su dijelovi transeuropske prometne mreže prikladni za vojni promet, kao i potrebnu nadogradnju postojeće infrastrukture. Posebno će utvrditi projekte dvojne namjene i kvantificirati njihove troškove. Na temelju dobivenih rezultata izradit će se popis prioriternih projekata. Nadalje, provest će se procjena ukupnog obujma ulaganja za vojne potrebe na transeuropskoj prometnoj mreži.
- Komisija će do 2020. ocijeniti potrebu za prilagodbom Uredbe o transeuropskoj prometnoj mreži kako bi u nju uključila poboljšane tehničke zahtjeve koji bi mogli obuhvaćati i vojne zahtjeve.
- Komisija će do kraja 2019. u suradnji s drugim relevantnim strankama utvrditi izvedivost međusobnog povezivanja vojnih i civilnih (TENtec) baza podataka i mogući opseg takvog djelovanja. Na temelju toga odredit će moguće druge prilagodbe funkcionalnosti TENtec-a koje bi u tu svrhu mogle biti potrebne te odrediti postupak za ažuriranje baza podataka.
- U tijeku: Komisija će nastaviti razvijati i jačati sinergije između transeuropske prometne mreže i svojih relevantnih svemirskih programa (npr. EGNOS/Galileo).

Države članice pozivaju se:

- na što raniju uspostavu jedinstvene kontaktne točke za informacije o pristupu prometnoj infrastrukturi za vojnu namjenu,
- na dosljedno uzimanje vojnih zahtjeva u obzir pri izgradnji prometne infrastrukture.

2.3. Regulatorna i proceduralna pitanja

2.3.1. Opasni teret

Kopneni prijevoz opasnog tereta područje je u kojem države članice i Komisija aktivno pregovaraju o složenom skupu međunarodnih konvencija i preporuka Ujedinjenih naroda. Međutim, one se odnose samo na civilnu namjenu, a države članice primjenjuju nacionalne propise kada je potrebno jamčiti slobodu kretanja vojnog prijevoza uključujući i prijevoza opasnog tereta. To odstupanje od civilnih propisa zahtijeva *ad hoc* odobrenja i dovodi do kašnjenja.

Usklađivanjem propisa primjenjivih na vojne snage s postojećim zakonodavstvom EU-a može se povećati sigurnost i omogućiti sinergija i usklađenost u prijevozu opasnog tereta u vojnoj domeni bez oslabljivanja civilnih standarda.

Ključne mjere na razini Europske unije:

- U bliskoj suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a i drugim uključenim nadležnim tijelima, do proljeća 2019. Europska obrambena agencija provest će nadzor koji će obuhvaćati: nacionalne odredbe, utvrđivanje potreba, prikladnost postojećih civilnih usklađenih pravila i moguće potrebe za dodatnim odredbama ili prilagodbama. Države članice pozivaju se da pruže aktivnu potporu u ovom postupku.
- U tijeku: u bliskoj suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a te uz potporu Europske obrambene agencije, službe Komisije nastaviti će omogućavati razmjenu znanja o prijevozu opasnog tereta između civilnih i vojnih stručnjaka.
- U bliskoj suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a i Europskom obrambenom agencijom, službe Komisije ocijenit će do 2020. izvedivost i potrebu za daljnjim djelovanjem na razini Europske unije.
- Do ljeta 2019. Europska obrambena agencija, u bliskoj suradnji s državama članicama i Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a, istražiti će i izvedivost poboljšanja dosljednosti pravila i procedura koji se odnose na zračni vojni promet (prijevoz i rukovanje) na državnom području država članica.

2.3.2 Carina i porez na dodanu vrijednost

Tijekom rada *ad hoc* radne skupine neke su države članice prijavile operativne poteškoće nastale zbog nejasnoća koje se odnose na upotrebu obrasca 302 za privremeni izvoz i ponovni uvoz robe vojne namjene koje provode oružane snage države članice ili se provode u njihovo ime.

Ključne carinske mjere na razini Europske unije:

- Do kraja 2018. službe Komisije izradit će, zajedno s državama članicama, Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a i Europskom obrambenom agencijom, plan carinskih aktivnosti koje će biti obuhvaćene obrascem 302. Nadalje, u bliskoj suradnji s Europskom obrambenom agencijom službe Komisije ocijenit će potrebu za izradom predloška EU-a za obrazac 302 za slučajeve kada se postojeći obrazac 302 ne može upotrebljavati. Ta će procjena obuhvatiti mogući utjecaj na postojeće carinsko zakonodavstvo.
- Komisija će do kraja 2018. istražiti mogućnosti racionalizacije i pojednostavnjenja carinskih formalnosti povezanih s carinskim aktivnostima za vojne operacije. Osigurati će i ujednačenu primjenu i provedbu povezanih carinskih odredbi.

- Komisija će do kraja 2018. utvrditi je li neke akte potrebno izmijeniti. Komisija će prema potrebi pokrenuti izmjene carinskoga regulatornog okvira, a posebno akata Komisije¹⁵ koji se odnose na Carinski zakonik Unije u pogledu objašnjavanja upotrebe obrasca 302 za utvrđene carinske aktivnosti.
- Komisija će zajedno s Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a i Europskom obrambenom agencijom izraditi smjernice kako bi se osigurala pravilna i ujednačena provedba carinskog zakonodavstva u pogledu vojnih aktivnosti. Vremenski okvir za to ovisit će o donošenju gore navedenih izmjena.
- Ne dovodeći u pitanje inicijativu Komisije o carinskom zakonodavstvu Unije, do ljeta 2018. te uz stalnu suradnju s Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a i službama Komisije te vojnim i civilnim stručnjacima država članica, Europska obrambena agencija pripremit će projekt A kategorije o carini, o kojem će odluku donijeti Upravljački odbor Europske obrambene agencije.

- **Države članice pozivaju se** da do kraja 2020. ocijene potrebu i istraže mogućnosti razvoja elektroničkih sustava, uz moguću upotrebu svemirskih tehnologija EU-a, koji će vojne snage i carinska tijela upotrebljavati za upravljanje carinskim aktivnostima.

Promicanje vojne mobilnosti odnosi se i na postojeće propise o porezu na dodanu vrijednost. Za obrambeno djelovanje, a osobito za vojnu mobilnost, potreban je velik broj resursa poput materijala za osposobljavanje i za vježbu, smještaja, pružanja usluga prehrane/kantina, goriva itd. koje su u načelu podložne porezu na dodanu vrijednost. U okviru *ad hoc* radne skupine za vojnu mobilnost države članice utvrdile su potrebu za osiguravanjem jednakog postupanja prema obrambenom djelovanju kako bi se smanjilo administrativno opterećenje, a time i izbjegla kašnjenja i troškovi vojne mobilnosti te kako bi se države članice potaknulo na suradnju.

Ključne mjere za porez na dodanu vrijednost na razini Europske unije:

- Komisija će do kraja 2018. u savjetovanju s državama članicama i bliskoj suradnji s relevantnim dionicima Unije ocijeniti mogućnosti smanjenja administrativnog opterećenja te izvedivost usklađivanja obračuna poreza na dodanu vrijednost na obrambeno djelovanje poduzeto u okviru EU-a i pod okriljem NATO-a.

¹⁵ Delegirana Uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije – SL L 343, 29.12.2015., str. 1. i Provedbena Uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije – SL L 343, 29.12.2015., str. 558.

2.3.3. Dozvola za prekogranično kretanje

Kako je predloženo u planu *ad hoc* radne skupine, dozvola za prekogranično kretanje (uključujući diplomatsko odobrenje) područje je u kojem države članice mogu surađivati na povećanju dosljednosti i/ili učinkovitosti svojih postupaka. Dozvola za prekogranično kretanje odnosi se na postupke dobivanja dozvole za prelazak granica. Diplomatsko odobrenje na snazi smanjuje administrativno opterećenje i vrijeme u korist vojne mobilnosti. Postojeći tehnički sporazum o diplomatskom odobrenju dokazao je svoju vrijednost u posebnom dijelu o zračnom prometu, ali i u jasnim ograničenjima poput isključenja područja zračnog prostora, zračnih luka ili odbijanja određenih misija, koja su potpisnici pojedinačno propisali. Brojevima diplomatskih odobrenja iz država članica ili onih koje na godišnjoj razini izdaju države članice kao i ograničenjima i kontaktima unutar i izvan predviđenog vremena može se upravljati na za to namijenjenom mrežnom portalu na kojem su dostupni za prikaz.

Sporazumom o dozvoli za prekogranično kretanje s naglaskom na kretanje na tlu mogla bi se ojačati vojna mobilnost na cestovnim, željezničkim i unutarnjim vodnim putovima. Administrativni postupci trebali bi djelomično biti navedeni u sporazumu kako bi se osigurali zajednička pravila i postupci, osobito za misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike, kao i za aktivnosti u drugim okvirima i vježbama te za dnevna kretanja.

U pogledu zračnih kretanja, ona koja se provode prema propisima općeg zračnog prometa moraju biti u skladu s utvrđenim regulatornim okvirom za jedinstveno europsko nebo. Za letove koji se obavljaju u skladu s nacionalnim propisima za operativni zračni promet države članice moraju se osloniti na bilateralne sporazume ili tehnički sporazum o diplomatskom odobrenju za prekogranične operacije. Pravovremeno i točno podnošenje sigurnosnih informacija na europskoj razini pomoglo bi u provjeri ispunjenja sigurnosnih uvjeta. Nadalje, dostupnost određenih infrastruktura i usluga pridonijela bi osiguranju sigurnosti, redovitosti i učinkovitosti općeg zračnog prometa i ispunjenju zahtjeva vojnih zračnih operacija. To je moguće postići poticanjem općeg razumijevanja ključnih načela, razmjenom najboljih praksi i nadzorom njihove provedbe u praksi.

Ključne mjere na razini Europske unije:

- U cilju pružanja potpore državama članicama u razvoju sporazuma o prekograničnim dozvolama Europska obrambena agencija pripremit će do ljeta 2018. projekt A kategorije o dozvoli za prekogranično kretanje, o kojem će odluku donijeti Upravljački odbor Europske obrambene agencije.
- U okviru projektnog tima za kretanje i prijevoz Europska obrambena agencija osigurat će platformu za razmjenu stavova o vremenu provedbe za kretanja na tlu između država članica i Europske službe za vanjsko djelovanje / Vojnog stožera EU-a i NATO-a.

Države članice pozivaju se:

- na određivanje sadašnjeg konteksta nacionalnih propisa koji utječu na odobrenje djelovanja tuđih vojnih sredstava u državama članicama, osobito u pogledu ograničenja,
- na doprinos definiranju operativnih zahtjeva specifičnih za pojedina područja kretanja sredstava u kontekstu vojnih zahtjeva;
- na određivanje nacionalnih regulatornih ograničenja i njihovo temeljno političko rezoniranje,
- na razvijanje rješenja upotrebom postojećih aktivnosti i proizvoda te uravnoteživanjem operativnih zahtjeva racionalnim političkim ograničenjima, čime bi se postiglo izdavanje (diplomatskih) odobrenja s minimalnim nacionalnim ograničenjima,
- na određivanje potrebe za prilagodbom nacionalnih propisa kad se poboljšanje vojne mobilnosti može ostvariti na temelju tih izmijenjenih propisa, uz istodobno zadržavanje temeljnih nevojnih ograničenja tamo gdje je to potrebno,
- na potpisivanje sporazuma specifičnih za pojedina područja kojima se usklađuju postupci i omogućuje prethodno odobrenje dozvole za prekogranično kretanje za vojna kretanja i prometne potrebe.

2.3.4. Ostala pitanja

Dodatna područja djelovanja povezana s regulatornim i proceduralnim pitanjima, uključujući pravne aspekte, navedena su i u planu koji je izradila *ad hoc* radna skupina. To uključuje i dodatno objašnjenje mogućeg učinka Sporazuma o statusu snaga EU-a na vojnu mobilnost kad Sporazum stupi na snagu.

Nadalje, poboljšanje vojne mobilnosti u Europskoj uniji treba uzeti u obzir prijetnje hibridne prirode. Stoga pri provedbi relevantnih mjera unutar Zajedničkog okvira za suzbijanje hibridnih prijetnji treba razmotriti dimenziju vojne mobilnosti.¹⁶

Ključne mjere na razini Europske unije:

- Zajedno s nadležnim tijelima država članica i službama Komisije te prema potrebi s Europskom službom za vanjsko djelovanje / Vojnim stožerom EU-a, Europska obrambena agencija provest će do proljeća 2019. istraživanje o tim ostalim pitanjima kako bi utvrdila moguća dodatna područja djelovanja.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52016JC0018>

- U tijeku: pri provedbi Zajedničkog okvira za suzbijanje hibridnih prijetnji posebna pozornost posvetit će se dimenziji vojne mobilnosti, osobito u pogledu kapaciteta obavještajne analize (jedinica EU-a za otkrivanje hibridnih prijetnji), donošenja odluka u slučaju prijetnji te otpornosti kritične infrastrukture.

- **Države članice pozivaju se** na razmatranje Sporazuma o statusu snaga EU-a i njegovu provedbu u pogledu na vojnu mobilnost kad Sporazum stupi na snagu.

3. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj Akcijski plan nema nikakav utjecaj na proračun EU-a, osim mogućeg financiranja infrastrukture dvojne namjene u budućnosti, kako je navedeno u poglavlju 2.2. U tom kontekstu moguća dodatna financijska potpora EU-a provedbi projekata dvojne namjene bit će uzeta u obzir u nadolazećem prijedlogu Komisije za višegodišnji financijski okvir.

4. DALJNI KORACI

Visoka predstavница i Komisija podnose Akcijski plan za vojnu mobilnost državama članicama na razmatranje i odobrenje, što će omogućiti njegovu pravovremenu i koordiniranu provedbu. Plan je podložan promjenama i prema potrebi ga je moguće naknadno revidirati.

Visoka predstavница i Komisija prema potrebi će državama članicama podnijeti periodična izvješća o napretku provedbe ovog Akcijskog plana, a prvo od tih izvješća podnijet će do ljeta 2019. uz godišnje izvješće Europske obrambene agencije ministrima obrane država članica te kao nadopunu tom izvješću.